

निसीखोला गाउँपालिकाको लागि "खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता सूचना व्यवस्थापन प्रणाली

(WASH MIS)" मार्गदर्शन

(Guideline for Wash Management Information System)

१. परिचय: -

देशभरका सबै स्थानिय तहमा निसीखोला गाउँपालिका खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता सम्बन्धी सूचनाहरूको संकलन, नियमन, अध्यावधिक, परिमार्जन सहित समग्र व्यवस्थापनका निमित्त वालिड नगरपालिकाको लागि खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता सूचना व्यवस्थापन प्रणाली (WASH MIS) मार्गदर्शन तयार गरी प्रस्ताव गरिएको छ । नेपाल सरकार खानेपानी मन्त्रालयको पहलमा विकास गरिएको WASH MIS (वास सूचना व्यवस्थापन प्रणाली, जसलाई N- WASH MIS भन्ने गरिएको छ ।) नै देशभरका खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता सम्बन्धी सूचनाहरूको व्यवस्थापनका लागि खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन विभाग (Department of Water Supply and Sewerage Management DWSSM) ले हाल प्रयोगमा ल्याईरहेको छ । यो सूचना प्रणाली (N - WASH MIS) संघिय विभागको सहयोग, नियमन, रेखदेख र अनुगमनमा वालिड नगरपालिकाका सबै वडाहरूमा खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता सम्बन्धी सूचनाहरूको व्यवस्थापनका लागि प्रयोग गरिने गरि प्रस्ताव गरिएको छ ।

खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता सूचना व्यवस्थापन प्रणाली (WASH MIS) लाई देशभरका सबै स्थानिय तहहरूमा स्तरिय र समान प्रकृति (Standard and Uniform) को आधारमा संचालन र अध्यावधिक गर्नका निमित्त यो मार्गदर्शन (Guideline) ले सहजिकरण गर्नेछ भन्ने विश्वास खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन विभागले लिएको छ । खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन विभाग (DWSSM) ले यो सूचना व्यवस्थापन प्रणाली (WASH MIS) लाई परिमार्जित गर्दै अत्याधुनिक प्रविधिमा आधारित कम्प्युटर प्रणालीमा आवद्ध सूचना व्यवस्थापन प्रणालीको रूपमा वालिड नगरपालिकाका सबै वडाहरूमा स्थापना, संचालन र सम्बर्दन (Strengthening) का निमित्त सहयोग तथा सहजिकरण गर्नेछ ।

यो सूचना व्यवस्थापन प्रणाली (WASH MIS) को प्रयोगबाट नगरपालिकाका सबै वडाहरूले दिगो विकास लक्ष्य अनुरूपको खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता योजना (WASH Plan) तर्जुमा गर्न

जिवन पुनागर
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

सक्नेछन् । सबै वडा तहहरूबाट तयार गरिएका सो योजनाहरूमा एकरूपता कायम हुनेछ र वडा तहहरूमा सूचनाको आधारमा निसीखोला गाउँपालिका खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता क्षेत्रगत योजना तर्जुमा गर्न यो सूचना प्रणाली सहायक सिद्ध हुनेछ । सबै वडा तहहरूले खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता क्षेत्रमा आफ्नो अवस्था, आवश्यकता र लक्ष्य अनुसार वास योजना कार्यान्वयनका निम्ति आवश्यक मानव श्रोत, भौतिक श्रोत तथा वित्तीय श्रोत सबैको परिचालन तथा व्यवस्थापन गर्न पनि यसले सहजिकरण गर्नेछ ।

२. एन- वास सूचना व्यवस्थापन प्रणाली (N WASH MIS)

N -WASH कम्प्युटर वा एन्ड्रोईड आधारित मोबाइल एप्लिकेशन (Android based Mobile - Applications) हो जसले खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता सम्बन्धी भू - सान्दर्भिक तथ्याङ्क, सूचना (Geo -referenced data) र अभिलेख तथा नक्शाहरूको संकलन र विस्तृत विश्लेषण गर्दछ । सोही भू- सान्दर्भिक तथ्याङ्क, सूचना (Geo -referenced data) र अभिलेख तथा नक्शाहरूको संकलन, विश्लेषण र व्यवस्थापन नै प्रस्तुत खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता वास सूचना व्यवस्थापन प्रणाली (WASH MIS) हो । यो प्रणालीले अध्यावधिक तथ्याङ्क र सूचनाहरू प्रदान गर्दछ । त्यसैले यसलाई (real time data base system भनिन्छ । Rural Water Supply Sanftation Improvement Project Component 2 (RWSSIP C 2) ले सुरुवात गरेको यो प्रणाली सो आयोजनाको समाप्ति पछि निरन्तर विकास, संचालन र परिमार्जन हुदै हालको अवस्थामा आएको छ । हालसम्म यो सूचना प्रणाली सम्बद्ध क्रियाकलापका निम्ति १५ वटा एप्लिकेशनहरू तयार भई प्रयोगमा आएका छन् ।

वास योजना तर्जुमा प्रकृत्यामा संकलन गरिने मौजुदा तथ्याङ्क र सूचनाहरू सबै कम्प्युटर प्रविधियुक्त विधि र औजारहरू NWASH APPS (Mobile to Web Tools) प्रयोग गरि गरिन्छ । NWASH Software System को Mobile मा In - built Apps हरुको माध्यमबाट सबै तथ्याङ्क र सूचनाहरू प्रतिवेदनको रूपमा प्राप्त गरिन्छ । हरेक सूचनाहरू र तथ्याङ्कहरूमा त्यस स्थलको GPS location सहित फोटो र जानकारीहरू समावेस भएका हुन्छन् । त्यसैले यो प्रकृत्याबाट संकलित तथ्याङ्क र सूचनाहरू प्रमाणमा आधारित (Evidence based) र स्थलमा आधारित (On - spot based) हुन्छन् ।

जिवन पुरानगर
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत
मार्गदर्शन

प्रस्तुत खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता वास सूचना व्यवस्थापन प्रणाली (WASH MIS) लाई हरेक वडा तहको समग्र वास क्षेत्र (WASH sector) को प्रभावकारी योजना औजार (effective planning tool) को रूपमा प्रयोग गर्न यो मार्गदर्शनले सहयोग गर्नेछ । यो प्रणालीको अधिकतम प्रयोग, संचालन र व्यवस्थापनले सबै वडा तहको खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छताको क्षेत्रमा दिर्घकालिन दिगोपन प्राप्त गर्न र क्षेत्रगत निर्णयका निम्ति प्रभावकारी हुनेछ ।

३. संचालन र व्यवस्थापन: -

हाल यो सूचना व्यवस्थापन प्रणाली (N-WASH MIS) सबै वडा तहहरूमा दिगो विकास लक्ष्य ६.१ र ६.२ ले निर्धारण गरेको खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता राष्ट्रिय लक्ष्यलाई स्थानियकरण गरी स्थानिय स्तरको खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता योजना (WASH plan) तर्जुमा गर्न प्रयोग भईरहेको छ ।

स्थानिय तहका लागि यो सूचना व्यवस्थापन प्रणाली (N WASH MIS) को स्थापना, संचालन तथा व्यवस्थापनका निम्ति निम्न प्रावधानहरू प्रस्ताव गरिएका छन् ।

३.१ नेपाल सरकार खानेपानी मन्त्रालय अन्तर्गत खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन विभाग (DWSSM) यो (N WASH) सूचना प्रणालीको केन्द्रिय प्रशासकिय (Administrative) निकाय हुनेछ । विभाग अन्तर्गत वास सूचना प्रणाली (WASH MIS) हेर्ने शाखा प्रमुखको मातहत यसको व्यवस्थापन, संचालन र नियमन गरिनेछ । यो सूचना प्रणालीको प्रभावकारी कार्यान्वयन, परिमार्जन, अध्यावधिक र व्यवस्थापनका लागि सो शाखामा आवश्यक प्राविधिक तथा विज्ञहरू रहनेछन् । समग्र व्यवस्थापन प्रणालीको सुव्यवस्था र प्रादेशिक तथा स्थानिय सरकारहरू सँग समन्वय, सहयोग र सहजिकरण गर्न मुख्य भूमिका सोही शाखाको हुनेछ ।

३.२ स्थानिय तहहरू सँगको औपचारिक संचार तथा समन्वयका लागि संघिय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय नै आधिकारिक मन्त्रालय भएको हुँदा यो सूचना प्रणालीको सन्दर्भमा गरिने सबै सम्बन्धित कृयाकलापहरू संघिय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय मार्फत समन्वय गरिनेछ । खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन विभाग (DWSSM) को WASH MIS हेर्ने शाखाले संघिय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय र राष्ट्रिय योजना आयोग तथा सो अन्तर्गतको Government Integrated

जिवन सुताभर
प्रमुख प्रशासकीय अधिकारी

Data Center (GIDC) सँग सहकार्य गरि सबै स्थानिय तहहरुसँग खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता सूचना प्रणाली (WASH MIS) को प्रयोग र व्यवस्थापन सम्बन्धि उच्च समझदारी कायम गर्नेछ ।

३.३ खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन विभाग (DWSSM) को WASH MIS शाखाले MIS Dashboard को प्रबन्ध गर्नेछ जसमा राष्ट्रिय, प्रादेशिक तथा सबै वडाका स्थानिय तहहरुको खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता सम्बन्धि सूचनाहरुको अद्यावधिक प्रदर्शन र व्यवस्थापन हुनेछ । खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन विभाग (DWSSM) को WASH MIS शाखा सो MIS Dashboard को केन्द्रिय स्तरमा रखरखाव, संचालन र व्यवस्थापनको आधिकारिक निकाय हुनेछ ।

३.४ खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन विभाग (DWSSM), WASH MIS शाखाले WASH MIS को विकास, नियमन, परिमार्जन र साझा बुझाईको निम्ति सम्बद्ध निकाय, विकास साझेदार संस्थाहरु र अन्य सरोकारवालाहरूसँग महिनामा एक पटक नियमित र आवधिक रूपमा आवश्यकता अनुसार बैठकहरुको आयोजना गर्नेछ । सो बैठकमा WASH MIS को अद्यावधिक प्रगति तथा कार्यदिशा र त्यस सँग सम्बन्धित सवाल र अन्य अवरोध (भएमा) हरूको बारेमा छलफल गरि साझा निष्कर्ष निकालिनेछ । यस्ता बैठक तथा छलफलहरु द्वारा नै WASH MIS को नियमन र अनुगमन पनि गरिनेछ ।

४. सबै वडा तहमा व्यवस्थापन:-

देशका सबै वडा स्थानिय तहहरुले प्रस्तावित WASH MIS को स्थानिय स्तरमै स्थापना, संचालन र व्यवस्थापन गर्नेछन् । सो को निम्ति संघिय खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन विभाग (DWSSM), WASH MIS शाखाले सहयोग, समन्वय र सहकार्य गर्नेछ । सबै वडा तहमा यो सूचना व्यवस्थापन प्रणाली (N WASH) का निम्ति आवश्यक मानव संसाधन र क्षमता विकासको लागि खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन विभाग (DWSSM), WASH MIS शाखाले WASH MMIS सम्बन्धि तालीमहरु आयोजना गर्नेछ र वडा तहमा WASH MIS को संचालन र व्यवस्थापनका लागि श्रोतको उत्पादन गर्न सहयोग गर्नेछ ।

४.१ हरेक वडा तहहरुमा बास क्षेत्रको प्रभावकारी योजना, नियमन, नियमित अनुगमन र कार्यान्वयनका लागि छुट्टै बास शाखाको स्थापना र संरचना प्रताव गरिएको छ । वडा स्तरको बास समन्वय समितिलाई प्राविधिक तथा व्यवस्थापकीय सहयोग गर्ने, आयोजनाको डिजाइन तथा प्रभावकारी

कार्यान्वयन गर्न, अनुगमन तथा समन्वयलाई सुनिश्चित गर्न पनि वास शाखाको महत्वपूर्ण भूमिका तथा जिम्मेवारी रहन्छ । स्थानिय तहको वास शाखाले गाउँपालिका स्तरिय वास समन्वय समिति लगायत गाउँपालिकाका सरोकारवालाहरु र प्रदेश तथा संघिय सरकारी निकायहरु सँग निकट रहि कार्य गर्ने छ ।

यस वडा तह स्तरीय वास शाखा स्थापना तथा संरचना प्रस्तावमा निसीखोला गाउँपालिकाका लागि वास क्षेत्र विकासका निम्ति आवश्यक संस्थागत संरचना विकास र क्षमता अभिवृद्धिका साथै श्रोत र साधन तथा व्यवस्थापनका लागि व्यवस्थाहरु रहेका छन् । यसै प्रावधान अन्तर्गत रहेर सम्बन्धित गाउँपालिकामा रहने वास शाखा अन्तर्गत WASH MIS UNIT को व्यवस्था गरिनेछ, र सो मार्फत गाउँ तहको खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता सूचना व्यवस्थापन प्रणालीको स्थापना, संचालन र व्यवस्थापन गरिनेछ । वडा स्तरका वा गाउँपालिका द्वारा व्यवस्था भए अनुसार र स्विकृत दरवन्दी अनुसार N WASH MIS संचालन तथा व्यवस्थापनको निम्ति नियुक्त अधिकृत, इन्जिनियर वा प्राविधिकले वास शाखा प्रमुख र फोकल व्यक्तिको मातहत र निर्देशनमा काम गर्नेछ ।

४.२ N WASH MIS Software प्रयोग गर्न र व्यवस्थापन गर्नको निम्ति N WASH mobile to web App प्रयोग गर्दा आवश्यक पर्ने केही आधारभूत जानकारी स्थानिय तहमै आवश्यक व्यवस्था गर्नुपर्ने हुन्छ । प्रयोग गर्न, व्यवस्थापन गर्न, तथ्याङ्कहरु थपघट र संसोधन गर्न, Upload गर्न र अध्यावधिक गर्नका लागि गाउँमा दक्ष प्राविधिक जनशक्तिको व्यवस्था गरिनुपर्छ । N WASH MIS को संघिय स्तरमा व्यवस्थापन गर्ने निकाय खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन विभाग / खानेपानी मन्त्रालयले गाउँपालिकालाई सो Software प्रयोग र व्यवस्थापन गर्न आवश्यक अखितयारी प्रदान गर्दछ । सो का लागि भविश्यमा आवश्यक तालिम, क्षमता विकास कार्यक्रम, प्रविधि विकास आदिका लागि वास योजनामै कार्यक्रमहरु समावेस गरिनु उपयुक्त हुन्छ ।

४.३ गाउँपालिका अन्तर्गत रहेको खानेपानी तथा सरसफाई हेर्ने पूर्वाधार विकास तथा प्राविधिक शाखा WASH MIS को व्यवस्था गरिनेछ ।

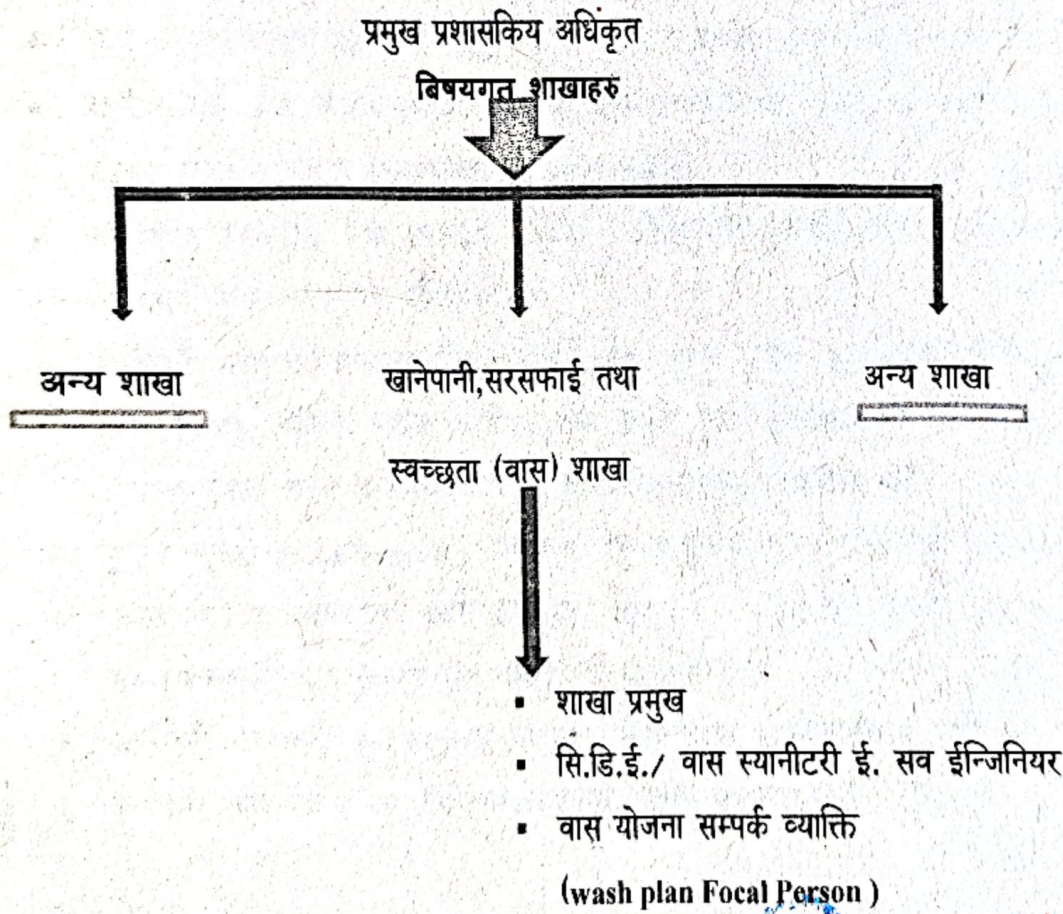
४.४ गाउँपालिका स्तरमा खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता सूचना व्यवस्थापन प्रणाली (WASH MIS) स्थापना, संचालन र व्यवस्थापन तथा गाउँपालिकाको भूमिका, जिम्मेवारी साथसाथै आवश्यक मानव श्रोतको व्यवस्थाका लागि (Provincial and Local Governance Support (PLGAP) सँग समन्वय र सहकार्य गर्न सकिनेछ । विशेष गरि स्थानिय स्तरको क्षमता अभिवृद्धि कृयाकलापमा यो सहकार्य र

मार्गदर्शक
जिवन प्रसाद
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

समन्वय आवश्यक पर्दछ । स्थानिय स्तरमा खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता सूचना व्यवस्थापन प्रणाली (WASH MIS) स्थापना, संचालन र व्यवस्थापनको दिगोपनका निमित्त पनि PLGSP सँग सहकार्य आवश्यक छ ।

४.५ गाउँ स्तरको खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता (वास) शाखा र सो शाखा अन्तर्गत रहने (NWASH MIS अधिकृत / इन्जिनियर / प्राविधिकको कार्य ढाँचा निम्नानुसार हुनेछ ।

- N-WASH MIS अधिकृत/इन्जिनियर प्राविधिक
- खा. पा. स. टे.
- खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता निरीक्षक
(WASH Inspector)
- खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता प्रवर्दक
(WASH Promotor)
- बिद्यालय सरसफाई तथा स्वच्छता सहजकर्ता

४.६ खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता (वास) सूचना व्यवस्थापन प्रणाली (WASH MIS) ले स्थानिय स्तरको खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता (वास) क्षेत्रको निम्न कार्यहरुमा भूमिका रहन्छ

- N-WASH MIS को प्रयोग, प्रभावकारी उपयोग र संचालन द्वारा वास क्षेत्रको संकलन, अध्यावधिक र बिश्लेषण गर्ने,
- गाउँ स्तरका सम्पूर्ण खानेपानी, सरसफाई र स्वच्छता आयोजनाहरुको लगत तयार गर्ने,
- गाउँ स्तरको वास योजना तर्जुमा गरि उल्लेखित प्राथमिकताको आधारमा पालिकाको वार्षिक योजना तयारीमा सूचना र तथ्याङ्कहरु उपलब्ध गराउने,
- खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता (वास) योजना कार्यान्वयन, नियमित तथा आवधिक अनुगमन, पुनरावलोकन र परिमार्जन गर्ने,
- खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता (वास) क्षेत्र विकास कार्यमा अन्य क्षेत्र (शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, सिंचाई, पर्यटन, सडक आदी) सँग सूचना तथा तथ्याङ्कहरुको एकिकरण, मिलान, आदानप्रदानका लागि अन्य बिषयगत शाखाहरूसंग समन्वय सहकार्य गर्ने,
- पूर्ण सरसफाई (Total Sanitation) का सूचकहरु अनुरूपका सूचना तथा तथ्याङ्कहरुको संकलन, व्यवस्थापन र अनुगमनका लागि तथ्याङ्कको प्रयोग र स्थानीय संघ संस्था तथा साझेदार / सरोकारवालाहरु संग संस्थाहरूसंग समन्वय र सहकार्य गर्ने,
- खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता योजना (वास प्लान) परिमार्जनका लागि वास शाखाका कर्मचारी, प्राविधिक र वास निरीक्षकका लागि तालीम संचालन गर्ने,

7/11/2023
निर्सीखोला गाउँपालिका
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

- गाउँ तहको समग्र वास स्थिति, चुनौती र संपादीत कार्यको प्रगति तथा समिक्षा सहित व्यवस्थापन, निरिक्षण र अनुगमन तथा प्रतिवेदन लगायत मासिक, चौमासिक र बार्षिक प्रगति प्रतिवेदन सम्बन्धित पालिका, प्रदेश तथा विभागहरूमा पठाउने,

४.७ गाउँ स्तरमा हुने N.WASH MIS को रखरखाव, संचालन, उपलब्धता र प्रमाणिकता व्यवस्थापन र तथ्याङ्कको सुनिश्चितताको जिम्मेवारी N.WASH MIS अधिकृत / प्राविधिक / इन्जिनियरको रहनेछ । N.WASH MIS अधिकृत / प्राविधिक / इन्जिनियरको काम, कर्तव्य र जिम्मेवारी निम्नानुसारको हुनेछ ।

- आफ्नो जिम्मेवारीमा रहेको गाउँ स्तरको वास सूचना तथ्याङ्क प्रणाली (N.WASH MIS) सुरक्षित रूपमा राख्ने र व्यवस्थापन (Keeping and Management) गर्ने,
- N.WASH MIS सम्बन्धि वास सूचना र तथ्याङ्क प्रणाली लगायत क्षमता अभीवृद्धि तालिमहरूमा सकृय सहभागि हुने र सो प्रणालिलाई अध्यावधिक राख्ने,
- N.WASH MIS मा आएका नवन प्रविधिहरूलाई समावेश गर्ने र (वास सूचना तथ्याङ्क प्रणाली) प्रयोग गर्ने,
- गाउँपालिकाको समग्र वास तथ्याङ्क (data inventory) अध्यावधिक राख्ने,
- N.WASH MIS सम्बन्धि वास सूचना र तथ्याङ्क प्रणालीको केन्द्रिय सर्भरसंग नियमित सम्पर्कमा रहने र केन्द्रिय Admin संगको समन्वयमा तथ्याङ्क तथा सूचनाहरूको व्यवस्थापन गर्ने,
- पालिकाको वास योजनाको नियमित र आवधिक रूपमा हुने पुनरावलोकन तथा परिमार्जनमा सकृयता पूर्वक योगदान गर्ने,
- वास योजना संग सम्बन्धित गणक (Enumerator) तथा सर्वेक्षक (Surveyor) हरुलाई N.WASH MIS को ID र Password उपलब्ध गराउने र उनीहरूलाई यो सम्बन्धि तालिम दिई तथ्याङ्क संकलनमा प्रवीण बनाउने,
- गाउँपालिका अध्यक्ष, उपाध्यक्ष, प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत वा वास शाखा प्रमुख, पालिका पदाधिकारी आदीले तोकेअनुसारको अन्य आवश्यक कामहरू गर्ने,
- पालिकामा भएका र प्रयोगमा आईरहेका अन्य सूचना प्रणालीहरू (MIS), जस्तै स्वास्थ्य क्षेत्रको (HMIS), शिक्षा क्षेत्रको (EMIS), सिंचाई क्षेत्रको (IMIS), कृषि क्षेत्रको (

AMIS) आदी संग समन्वय गर्ने र तथ्याँडू तथा सूचनाहरु अध्यावधिक (Update) गर्ने, परिमार्जन (Update) गर्ने, छानबिन र मलान गर्ने तथा आवश्यकता अनुसार एकिकृत (Integration) गर्ने,

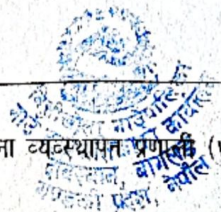
४.८ खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता (वास) सूचना व्यवस्थापन प्रणाली (WASH MIS) मा गाउँ स्तरमा रहने विभिन्न विषयगत क्षेत्रमा प्रयोग हुने सूचना व्यवस्थापन प्रणालीबाट प्राप्त सिकाईहरु (Learning) लाई अनुकुलन (Adopting) गरि र सफल प्रयोगलाई समावेश (Acquire) गरिनेछ । विशेष गरि शिक्षा क्षेत्रको Education Sector MIS (EMIS) र स्वास्थ्य क्षेत्रको Health Sector MIS (HMIS) सूचना प्रणालीको सिकाई तथा असल अभ्यासहरुलाई आत्मसात गरिनेछ ।

४.९ खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता (वास) सूचना व्यवस्थापन प्रणाली (WASH MIS) मा रहेको सूचना र तथ्याँडूहरुको आधारमा नै हरेक स्थानिय तहहरुले खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता (वास) क्षेत्रको आफ्नो बार्षिक कार्यक्रम तथा बजेट बनाउनेछन् । सो बार्षिक कार्यक्रम तथा बजेट निर्धारण सहित गाउँ स्तरमा प्राप्त हुने समपुरक अनुदान प्रणालि (Equalization Grant System) संग पनि सूचना व्यवस्थापन प्रणाली (WASH MIS) को प्रत्यक्ष सम्बन्ध स्थापना गरिनेछ ।

५. विशेष प्रावधाहरु:-

५.१ गाउँपालिका तथा प्रदेश स्तरमा WASH Plan तर्जुमा र वास पुर्वाधार विकासमा संलग्न विकास साझेदारहरुले NWASH assisted WASH Plan को तर्जुमा र NWASH MIS को प्रयोग, विकास, सुशासन र सुचारु व्यवस्थापनका निम्ति आ-आफ्नो क्षेत्रबाट प्रतिबद्धता व्यक्त गर्नेछन् र सो अनुसार आफ्नो कार्यक्रमलाई अगाडि बढाईनेछन् ।

५.२ स्थानिय स्तरमा खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता (वास) सूचना व्यवस्थापन प्रणाली (WASH MIS) को स्थापना, संचालन तथा व्यवस्थापनका लागि प्रकृयाहरु पुरा भईसकेपछि गाउँपालिकाले NWASH MIS को Dash-Board संचालन गर्नेछन् । सो को लागि सम्बन्धित गाउँपालिकाको सिफारिशमा वास शाखा प्रमुख वा MIS Officer लाई संघिय खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन विभाग (DWSSM), WASH MIS शाखाले गाउँ स्तरमै NWASH MIS को आधिकारिक प्रयोग, संचालन र व्यवस्थापनको निम्ति परिचय कोड (ID) प्रदान गर्दछ । सो परिचय कोड (ID) को संरक्षण र व्यवस्थापन गर्नु

जिल्ला प्रशासकीय अधिकृत

सम्बन्धित वास शाखा प्रमुख वा MIS Officer को जिम्मेवारी रहन्छ । NWASH MIS को परिचय कोड (ID) प्राप्त गरिसकेपछि निजलाई आफ्नो गाउँपालिकाको समग्र खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता (वास) सूचनामा पूर्ण पहुँच प्राप्त हुनेछ । सोही अनुसार सम्पूर्ण सूचनाको प्रयोग, नियमन, अध्यावधिक, परिमार्जन र संसोधन गर्न सकिनेछ । गाउँपालिकामा NWASH MIS को परिचय कोड (ID) प्राप्त भईसकेपछि गाउँपालिकाले Dash Board प्रदर्शन (Display) गर्ने व्यवस्था गर्नुपर्दछ । सो Dash - Board मा सो गाउँपालिकाको समग्र खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता (वास) सूचना, तथ्याङ्क र नक्शाहरु प्रदर्शित हुनेछन् । सम्बन्धित गाउँपालिकामा सरोकार राख्ने सरोकारवाला तथा साझेदारहरुको प्रतिबद्धता र लगानी तथा सो अनुरूपको कार्य दक्षता (Performance), गुणस्तर र प्राप्त उपलब्धि तथा परिणामको स्तर पनि त्यहाँ देख्न सकिनेछ ।

समाप्त

(Handwritten signature)
मुख्य प्रशासक अधिकृत